

Εισαγωγή

Δίγλωσσία: Το να γνωρίζει κάποιος και να χρησιμοποιεί σε καθημερινό επίπεδο περισσότερες από μία γλώσσες.

Δι-διαλεκτισμός: Το να γνωρίζει κάποιος και να χρησιμοποιεί σε καθημερινό επίπεδο δύο διαλέκτους της ίδιας γλώσσας.

Ερευνητικό ενδιαφέρον για τη δίγλωσσία:

- Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι δίγλωσσοι ομιλητές αποτελούν πλέον την πλειοψηφία του πληθυσμού και ένας σημαντικά μεγάλος αριθμός παιδιών μεγαλώνουν σε δίγλωσσα περιβάλλοντα.
- Στην Κύπρο και στην Ελλάδα, ένα ποσοστό γύρω στο 10-15% των μαθητών είναι δίγλωσσοι.

Οι πραγματικά μονόγλωσσοι ομιλητές είναι πολύ λίγοι αν λάβει κανείς υπόψη ότι πέρα από τους δίγλωσσους ομιλητές, σε πολλές χώρες (π.χ. Κύπρος) υπάρχουν και αρκετοί δι-διαλεκτικοί ομιλητές.

Πρακτικό επίπεδο: Σημαντικό να εξακριβωθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες ενός συνεχώς αυξανόμενου δίγλωσσου μαθητικού πληθυσμού.

Θεωρητικό επίπεδο:

- Πώς η δίγλωσσία/δι-διαλεκτισμός επηρεάζουν τη γλωσσική και γενικότερη γνωστική ανάπτυξη των παιδιών.
- Πώς ο ανθρώπινος νους και εγκέφαλος «φιλοξενεί» και χειρίζεται δύο γλώσσες ή δυο διαλέκτους.

NeuroBid

Μέσα στο νου και στον εγκέφαλο των δίγλωσσων και δι-διαλεκτικών ομιλητών: Μια ηλεκτροφυσιολογική μελέτη στις επιτελικές λειτουργίες.

Χορηγός: Marie Skłodowska-Curie Actions, European Commission
Μεταδιδακτορικός ερευνητής: Κυριάκος Αντωνίου
Επόπτης καθηγητής: Γεώργιος Σπανούδης

Σκοπός: Να εξετάσει πώς το να μιλά κάποιος περισσότερες από μία γλώσσες ή δύο διαλέκτους της ίδιας γλώσσας επηρεάζει μια ομάδα νοητικών/εγκεφαλικών λειτουργιών που είναι γνωστές ως **επιτελικές λειτουργίες**.

Ερευνητικές Υποθέσεις

Επιτελικές λειτουργίες:

Ένα νοητικό/εγκεφαλικό σύστημα λειτουργιών που έχουν να κάνουν με την προσοχή και τη μνήμη.

Περιλαμβάνει κυρίως τρεις λειτουργίες:

- **Αναστολή:** Ικανότητα να επικεντρώνει κάποιος την προσοχή σε σχετικές πληροφορίες και να αποφεύγει παρεμβολές από άσχετα ερεθίσματα.
- **Εναλλαγή:** Ικανότητα του ατόμου να στρέφει με ευελιξία την προσοχή από μια δραστηριότητα σε κάποια άλλη.
- **Εργαζόμενη μνήμη:** Ικανότητα του ατόμου να συγκρατεί βραχύχρονα στη μνήμη και ταυτόχρονα να επεξεργάζεται για κάποιο σκοπό πληροφορίες στη μνήμη.

Οι επιτελικές λειτουργίες είναι σημαντικές σχεδόν για κάθε πτυχή της καθημερινής λειτουργίας/ζωής του ατόμου καθώς χρησιμοποιούνται σε κάθε δραστηριότητα που απαιτεί κάποιο σχεδιασμό και οργάνωση.

Δίγλωσσία και επιτελικές λειτουργίες:

- Κάθε φορά που ένας δίγλωσσος ομιλητής χρησιμοποιεί τη μία από τις δύο του γλώσσες, η άλλη γλώσσα παραμένει ενεργή και διαθέσιμη για χρήση.
- Προκειμένου ένας δίγλωσσος να μιλήσει αποτελεσματικά στη μία του γλώσσα, χρειάζεται να χρησιμοποιήσει τις επιτελικές λειτουργίες, για να επιλέξει τη σωστή γλώσσα και να αποφύγει παρεμβολές από την άλλη γλώσσα.

Υπόθεση 1:

Η εκτενής και διαρκής χρήση των επιτελικών λειτουργιών, προκειμένου ένας δίγλωσσος να επικοινωνήσει αποτελεσματικά στην καθημερινότητά του, αποτελεί ένα είδος «γνωστικής εξάσκησης» που βελτιστοποιεί τις επιτελικές λειτουργίες.

Υπόθεση 2:

Το ίδιο ισχύει και για τους ομιλητές δύο διαλέκτων της ίδιας γλώσσας.

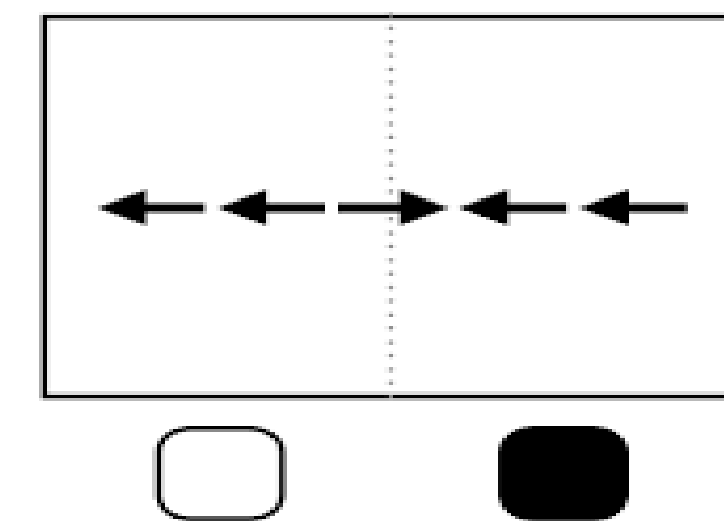
Μέθοδος

Διάφορες δραστηριότητες στον υπολογιστή οι οποίες αξιολογούν τις επιτελικές λειτουργίες των συμμετεχόντων καταγράφοντας:

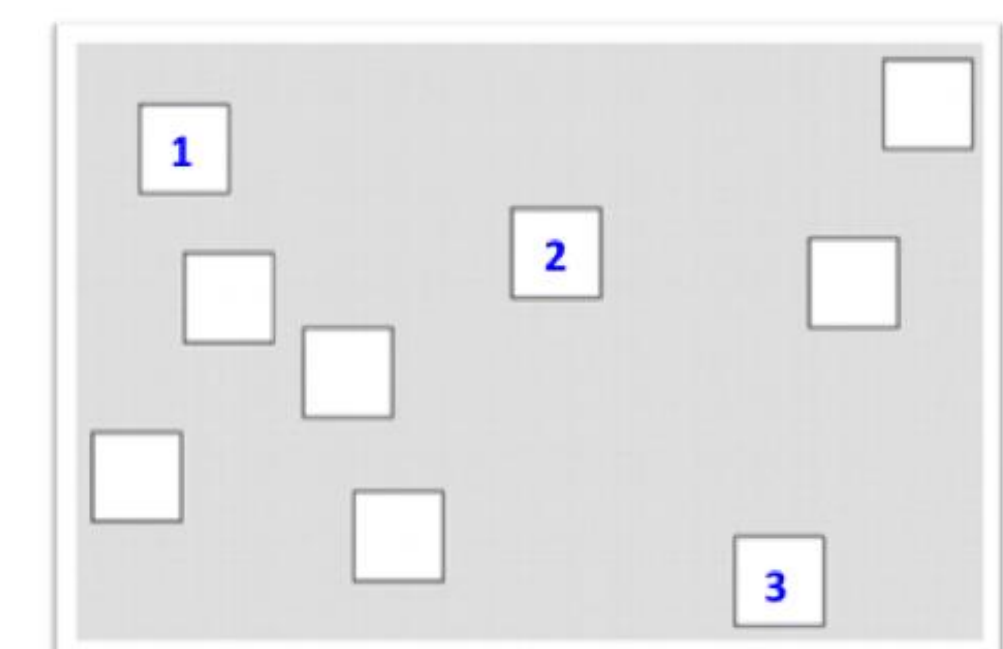
- Πόσο γρήγορα απαντούν
- Πόσο σωστά απαντούν
- Τις αντιδράσεις του εγκεφάλου

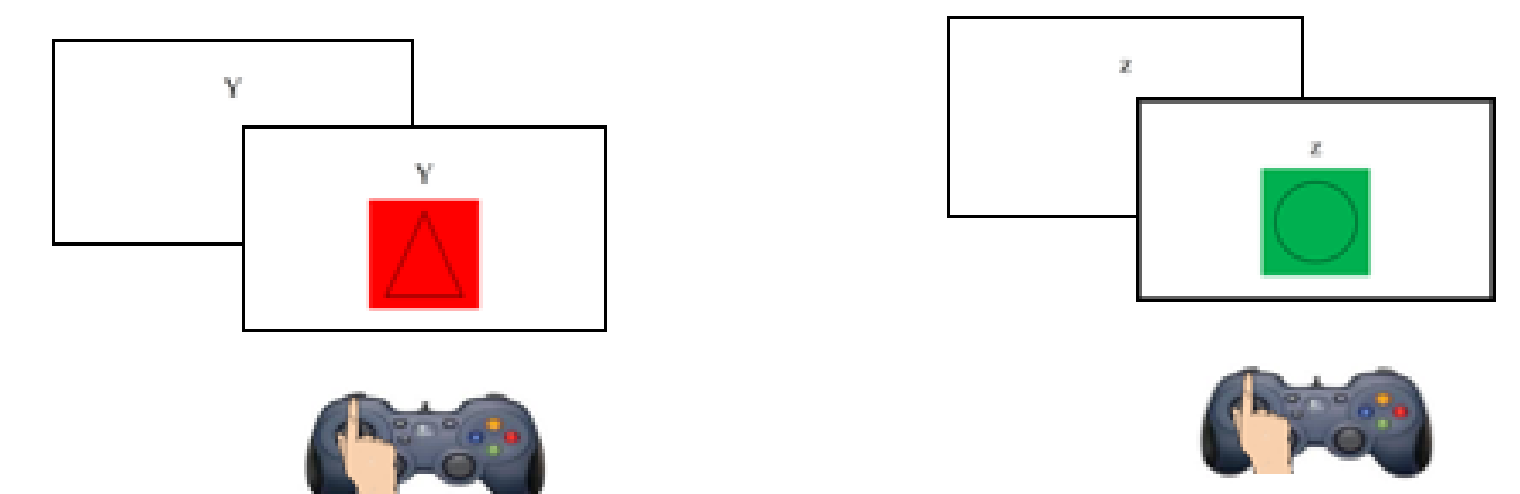
Εστίασε την προσοχή στο μεσαίο βέλος:

Κράτα στη μνήμη τη σειρά με την οποία θα κιτρινίσουν τα τετράγωνα και στη συνέχεια επανέλαβε τη σειρά αντίστροφα:

Όποτε βλέπεις το γράμμα «Υ», εστίασε στο χρώμα. Όποτε βλέπεις το γράμμα «Ζ», εστίασε στο σχήμα:

Πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες:

- **Ιστοσελίδες:**

www.theneurobidproject.com
www.kantonou.com

- **Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:**

Κυριάκος Αντωνίου
antonou.kyriakos@ucy.ac.cy

Γεώργιος Σπανούδης
spanoud@ucy.ac.cy